

בבית המשפט העליון

בש"פ 1093/20

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקשים: 1. משה דבש
2. שושנה דבש

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה רשות לערור על החלטתו של בית המשפט
המחוזי מרכז ב-ע"ח 9258-01-20 מיום 4.2.2020 שניתן
על ידי השופט חגי טרסי

בשם המבקשים: עו"ד אייל אבולפיה

החלטה

1. לפניי בקשת רשות לערור ב"גלגול שלישי" בעניין שחרור רכוש תפוס.

המבקשים חשודים בעבירות הלבנת הון, ניהול הימורים וארגונים, קשירת קשר
לפשע ועבירות מס, וביום 14.4.2019 נתפס רכוש שלהם: דירות, כלי רכב וכספים.

ביום 10.6.2019 בית משפט השלום בראשון לציון (ה"ת 49301-05-19; השופט
ג' אבנון) קבע שאין לשחרר את עיקר התפוסים. צוין כי מוסכם על הצדדים קיומו של
חשד סביר לביצוע העבירות (ובית המשפט עיין בחומר והגיע בעצמו למסקנה דומה), כי
המשיבה טוענת לעבירות שהושג בהן רכוש בשווי כ-6,200,000 ש"ח, וכי שווי התפוסים
קטן מסכום זה. על כן נקבע כי קיימת הצדקה להותיר את הרכוש תפוס. לצד זאת, הותר
להשיב כלי רכב אחד, כפוף להפקדת 30% ממחירו ולתנאים נוספים.

בהחלטה נוספת מיום 2.10.2019 הורה בית משפט השלום להשיב למבקשים
25,000 ש"ח שנתפסו, בשל התמשכות ההליכים ובשל התנהלות המשיבה שגרמה לדחיית
דיון.

2. ביום 31.12.2019 נדרש שוב בית משפט השלום לתפוסים, והפעם קיבל בחלקה את בקשת המשיבה להאריך את החזקת התפוסים (ה"ת 19-09-63492, מ"י 04-30572-19; השופט ג' אבנון).

נקבע כי עדיין קיים חשד סביר נגד המבקשים, אולם "בשלב זה של ההליך מצופה מהמבקשת להצביע על התפתחות בעוצמתם של החשדות" (פסקה 4), בעיקר חיזוק לעדויות שנגבו מהמהמרים.

בחינת הודעות של כמה מהמרים הביאה להערכה מופחתת של שווי הרכוש שהושג בעבירות (לפי ההוראות בסעיף 21(א) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000, להלן: "שווי העבירות"), עד כדי 4,300,000 ש"ח. מאחר שמאז ההחלטה הקודמת לא בוסס חלק הארי של החשדות, מצא בית משפט השלום כי הסיכוי לחלט בתום ההליך רכוש ששווי למעלה מחצי מ"שווי העבירות", כלומר 2,150,000 ש"ח, הוא נמוך.

בהתחשב בשווי התפוסים – כ-3,500,000 ש"ח – הוחלט להאריך ב-150 יום את החזקת הדירות וחלק מהכספים (אף שערכם הכולל עולה על הסכום המותר לתפיסה); ולשחרר כלי רכב וערבויות שניתנו להשבתם, חשבונות בנק וכספים אחרים.

3. בית המשפט המחוזי קיבל ביום 4.2.2020 את ערר המשיבה ודחה את ערר המבקשים (ע"ח 20-01-9258; השופט ח' טרסי).

נקבע כי את פוטנציאל החילוט יש לגזור מ"שווי העבירות", כי אין מקום להפחית מפוטנציאל זה לאחר שנקבע, וכי בענייננו שווי התפוסים נמוך גם מ"שווי העבירות" העדכני, ועל כן אין לשחרר דבר ממנו.

4. מכאן הבקשה שלפניי. לגישת המבקשים, עניינם מעלה שאלה משפטית המצדיקה לתת רשות לערור ב"גלגול שלישי", והיא אם פוטנציאל החילוט שווה ל"שווי העבירות", או שניתן לקבוע אותו גם בהתחשב במשקל הראיות.

לטענתם, חולשת הראיות עשויה לצמצם את היקף הרכוש המחולט בשלב קביעת "שווי העבירות", ובדומה, כעניין ש"בסמנטיקה", אפשר להפחית את פוטנציאל החילוט בשל קשיים בראיות. נטען כי בית המשפט המחוזי כלל לא עיין בראיות.

5. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחיה, הגעתי למסקנה כי דינה להידחות.

כידוע, רשות לערור ב"גלגול שלישי" תינתן רק במקרים נדירים המעוררים סוגיה משפטית עקרונית החורגת מעניינו של המבקש, או כאשר נגרם למבקש עיוות דין מהותי.

לא מצאתי כי הבקשה שלפניי מעוררת שאלה עקרונית או כי שיקולי צדק מצדיקים את התערבותו של בית משפט זה, ודי בכך כדי לדחותה.

6. אף לגוף העניין אני סבור כי דין הבקשה להידחות.

בבקשה לחילוט זמני של רכוש בגין חשד לעבירת הלבנת הון על בית המשפט לבחון בשלב ראשון את דבר קיומן של ראיות לכאורה מספיקות, ובשלב שני אם הן מקימות סיכוי סביר לכך שהחשוד יורשע בעבירות המיוחסות לו ולכך שיהיה ניתן לחלט את רכושו ("פוטנציאל חילוט") (ע"פ 5140/13 מדינת ישראל נ' אוסקר, פסקה 9 (29.8.2013)). החילוט בסוף ההליך ייקבע לפי "שווי העבירות", ובהתאם לכך יש לחשב את הערך המרבי של הרכוש הנתון לחילוט זמני. בשלב שלישי יש לבחון אם החילוט המבוקש מידתי, למשל על דרך של בחינת חלופות לו (ע"פ 80/19 אהוד מאיר שאיבות בע"מ נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (11.8.2019)).

כאמור, בשלב של קביעת "פוטנציאל החילוט" מתבררת סוגיית הסיכוי הסביר להרשעה ולחילוט בתום ההליך הפלילי. כחלק מכך מעיין בית המשפט בראיות ומעריך את יכולתן (כפי שהיא נחזית לכאורה בשלב זה) להביא להרשעה ואת "שווי העבירות" המתגלות מהן (ראו למשל ע"פ 6352/17 מדינת ישראל נ' חסדי דוד לעדת הבודקים, פסקאות 30–36 (8.4.2018) (להלן: עניין חסדי דוד)). בחינה זו נערכת בהיבט תוכן הראיות בלבד, ולשיקולים בדבר קצב איסוף הראיות אין ככלל השפעה עליה.

אזכיר כי, כפי שכבר נפסק, קביעת "שווי העבירות" אינה סוף פסוק, ועל בית המשפט לבחון שיקולים נוספים בהחליטו איזה רכוש לחלט. בין היתר, ניתן לשקול גם את דיות הראיות – אולם לא לשם חישוב "שווי העבירות", אלא כדי להכריע מה ראוי לחלט מתוך הרכוש שמגיע כדי שווי זה:

"במסגרת ההחלטה בדבר מתן צו זמני יש משמעות לעוצמת התשתית הראייתית הלכאורית הקיימת נגד הנאשם, במובן זה שתתקיים 'מקבילית כוחות' בין עוצמת הראיות לבין היקף הרכוש שייתפס. ככל שהתשתית

הראייתית נגד הנאשם דלה יותר, וככל שהמקרה מעלה שאלות פרשניות המפחיתות מן הסיכוי שהנאשם יורשע בסופו של הליך, כך תפחת הנכונות להורות על תפיסתו של מלוא פוטנציאל החילוט – ולהיפך" (עניין חסדי דוד, בפסקה 37).

כך, יש לשקול גם את מידתיות החילוט, כפי שנקבע בע"פ 80/19 אהוד מאיר שאיבות בע"מ נ' מדינת ישראל (11.8.2019), אשר בתי המשפט קמא והמבקש אזכרו.

בנסיבות דנן בית משפט השלום מצא כי הראיות מצביעות על "שווי עבירות" בסך 4,300,000 ש"ח, ועוד קודם לכן קבע כי קיים חשד סביר לביצוע העבירות. אותו חשד סביר התבסס על הראיות שהספיקו למצוא "פוטנציאל חילוט" בהחלטות הקודמות בעניין זה, ולא נטען כי בינתיים נפגמו משקלן או אמינותן.

בכך, כפי שקבע בית המשפט המחוזי, נחתם שלב בדיקת "פוטנציאל החילוט". הדרישה להוסיף ראיות בשל התמשכות ההליך מקומה אולי בשלב הבא, בדיקת המידתיות, אולם הערכאות שלפניי לא נדרשו לסוגיה זו. אם יש למבקשים טענות בנוגע אליה, הן שמורות להם.

במצב הדברים האמור עולה "שווי העבירות" על שווי התפוסים, ומשבית משפט השלום לא קבע טעם אחר לשחרור חלק מהרכוש, לא היה מקום להורות על כך.

7. סוף דבר, הבקשה נדחת.

ניתנה היום, י"ט בשבט התש"ף (14.2.2020).

ש ו פ ט